

Gårdsnavn: Bergerud **Gnr/bnr:** gnr. 3008, bnr.12

Koordinat: Ø: 625431, N: 6582092, 22 EU89-UTM Sone 32

Synbarhet: Dårlig gjenfinnbar i terreng

Erling Skivdal 14.05.2009

Kulturminneregistrering

KMtype: Husmannsplass, Annet kulturminne,

Tilstand: Spor/rester finnes

Verneverdi:

Vern: ,

Beskrivelse:

Beskrivelse: Tidligere husmannsplass under Bergerud. Grunnmuren på stua er ca. 4,40 meter x 5 meter. Grunnmuren for uthus ca. fem meter sør for stua, godt synlig. GPS lagt i grua på bolighuset ved koordinatfesting. Syrinbusker ses på sørsiden av tuftene, bærbusker mot Varteigveien.

Da Arnt Gressløs (født i 1877) var ung, bodde det en eldre kar på Køya. Han het Erik, og livnærte seg ved å lage tresko som han gikk til Sarpsborg og solgte. Det var ikke snakk om trebunner, men hele sko i tre som Erik møysommelig hadde tøljet ut.

Ole Bråthen kjøpte Køya på 1920-tallet, og la det til sin eiendom Bråten. Kilde: Thorstein Gressum (født

Lok. nr. 1053272 Køya forts:

1918).

Inger og Erik

Det er uvisst når Køya ble bebodd første gang. Husmannsplassen er ikke omtalt i Olav Spydevolds bygdebok for Varteig, som ble utgitt i 1956.

Treskomakeren på Køya het Erik Johannessen. Han var født på Halvorsrød i Tune i 1812, som sønn av Eli Andersdatter og Johannes Arnesen. Johannes og hans tredje kone Anne etablerte seg senere som de første oppsitterne på husmannsplassen Køya under Ørka. Erik skomaker var følgelig en halvbror av Ole Johannessen på Ørka-Køya og Christen Johannessen på Kongsrud-Køya. Tre brødre på hvert sitt Køya, med andre ord.

Erik var gift med Inger Pedersdatter, født i 1818 på Sirihytta – en annen husmannsplass under Bergerud. Inger dør som ”inderst” på ”Bergerudplads” (Køya) 15. desember i 1885. Erik lever som enkmann på Køya i ytterligere ti år, og dør 17. april i 1895, 83 år gammel.

Ved folketellingen i 1865 besto huslyden av mor Inger og far Erik, samt barna:

Berthe J. – 15 år

Olaves – 12 år

Lotte – 10 år

Hans Sigvard – 7 år

Grethe Regine – 4 år.

Ti år senere bor også et barnebarn av skomakeren på Køya. Det er Karinius Emil, født i 1870 som sønn av Lovise. I folketellingen dette året er Olaves oppført som maler, Lotte ”hjælper Foreldrene”, mens Hans Sigvard og Grete Regine bidrar til husholdningen ved å binde og selge sopelimer. Berthe har på dette tidspunktet flyttet fra Køya.

Mye tyder på at Erik Johannessen var siste oppsitteren på husmannsplassen ved Bøkrysset, der han dør av ”alderdomssvaghed” i 1895.

Tilhørende enkeltminner (0):

Litteratur